Versenyrendszer átalakítása az MVSZ Stratégiájában rögzített céloknak megfelelően

Az MVSZ Stratégia Megvalósítás Nagyhajós vonatkozású témáiban tevékenykedő munkacsoport több alkalommal egyeztette gondolatait a sportág versenyrendszerének átalakításával, illetve annak szükségességével kapcsolatban.

A munkacsoport hosszasan egyeztetett és ötletelt a versenyrendszer átalakításának szükségességéről és lehetőségeiről. Ez egy olyan komplex kérdés, melyben képtelenség rövid idő alatt, további szakemberek, munkacsoportok, bizottságok bevonása nélkül kidolgozott, bevezethető, széles körben elfogadható javaslatot adni.

A stratégia egyértelmű célként tűzi ki a bajnoki címek számának csökkentését és rangjuk emelését, mindemellett a tömegbázis növelését. Hogy a két célkitűzés, egymást ne lehetetlenítse el, egy jól előkészített, sok nézőpontból megvizsgált hosszú távú cselekvési terv kidolgozása szükséges. Véleményünk szerint az új rendszert csak fokozatosan lehet bevezetni és kiépíteni, amire a stratégia, mely 2028-ig szól lehetőséget is ad.

A versenyrendszer átalakításához a Náray Vilmos által összeállított koncepciót javasoljuk alapul venni, azt tovább dolgozni.

A munkacsoport az alábbi gondolatokat rögzítette és javaslatokat tette a témában:

1 Kijelölt témakörök

1.1 Versenyrendszer és hajóosztály politika átalakítása

1.1.1 Nagyhajós hajóosztály politika átalakítása

- Magyar bajnoki címek rangjának és sportszakmai értékének emelése
  - Osztályok kategorizálásával és számuk csökkentésével
    - A-B -C ligára bontás
      - A liga: Olimpiai és él utánpótlás sport osztályok
        - Kiemelkedő támogatási rendszerek
        - Szerződéses sportolók
        - Nemzetközi együttműködések
      - B liga: Versenysport osztályok
        - Bajnokságok és ranglistaversenyek szervezése
        - Képzett minősített versenyzők
        - Éves munkák elismerése – ranglista díjkiosztó
      - Szabadidős osztályok
        - Nyilvántartott osztályok
          - Részben jelenlegi tagok és osztályok, részben korábbi nem engedélyes szabadidős sportolók
        - Mérsékelt éves licence díj (versenyengedély)
        - Sportorvosi engedélyek nélkül
        - Szabadidős események, „versenyek", túrák szervezése

- Szolgáltatói kedvezmények bővítése számukra

A szabadidős és versenysport közötti határvonal azon okból kérdéses, hogy mit nevezünk versenysportnak és kik a versenysportolók. Először ezt kell meghatározni. A munkacsoport véleménye szerint rossz irányba tolódott el a határvonal. A versenysport és a szabadidősport összefolyik a jelenlegi struktúrában. A versenysport a szabadidősportra épül, a kettő közötti határ nem teljesen egyértelmű, de meg kell határozni. A szabadidő sportolóként versenyzők számára túlszabályozott a versenyrendszer.

Hogy ez az örök feloldatlan dilemma megváltozzon, külön megnevezéssel kellene szerepeltetni a versenyzői nyilvántartásban tehát Nagyhajós verseny-Nagyhajós versenyző. Az olimpiai osztályokban, kishajókban versenyzőt, továbbra is versenysportolónak kellene nevezni, amennyiben részt vesz az edzéseken és a hazai és nemzetközi versenyeken. Ezen kívül kategorizálni kell a hajóosztályokat aktivitásuk alapján.

A Sporttörvény szerint egy sportoló kétféle jogállású lehet. Lehet versenyző (ezen belül amatőr, illetve hivatásos sportoló, ezen utóbbi jövedelemszerzési céllal foglalkozászszerűen folytatja a tevékenységét), másrészről lehet szabadidő-sportoló. Nyilvánvaló, hogy a nagyhajós vitorlázók vagy amatőr versenyzőként vagy szabadidő-sportolóként határozhatók meg.

A versenyzőnek a versenyrendszerben (ilyennek minősül a bajnokság is) való részvétel feltételeként sportolói igazolvánnyal (versenyengedély) kell rendelkeznie. A versenyengedély főszabály szerint csak sportorvosi engedéllyel együtt érvényes. A főszabály alól a vonatkozó kormányrendelet csak nagyon szűk esetben enged kivételt. Szabadidős sportolók esetében azonban egy szabadidősport eseményen való részvétel főszabály szerint sportorvosi engedélyhez nem kötött, csak abban az esetben, ha azt az adott esemény jellege indokolttá teszi, de ebben az esetben is az egészségügyi alkalmasság elbírálását a háziorvos is elvégezheti.

A Sporttörvény azt is előírja, hogy amatőr sportoló sportegyesület keretében tagként sportolhat. Az amatőr sportoló továbbá a sportszövetség versenyrendszerében csak akkor vehet részt, ha versenyengedéllyel rendelkezik. A versenyengedélyt pedig az amatőr sportoló sportegyesület tagjaként kapja meg.

A Sporttörvény alapján a sportszövetség amatőr, hivatásos vagy vegyes (nyílt) versenyrendszert működtethet (bajnokságot írhat ki). A számunkra jelen esetben releváns amatőr versenyrendszerben (bajnokságban) az amatőr sportolók mellett hivatásos sportolók csak a sportszövetség versenyszabályzatában megállapított feltételek mellett vehetnek részt. **Ennek értelmében szabadidő-sportolók a sportszövetség által kiírt bajnokságban (versenyrendszerben) nem vehetnek részt.**

Ezen belül a versenyrendszerben sportoló amatőr sportolók a fenti elképzelések szerint ligákra oszthatók, adott esetben a későbbiekben a sportolók minősíthetők a jelenlegi szabályozástól eltérően.

Ugyanakkor nehezen elképzelhető, hogy bármelyik osztály/versenyző, aki a jelenlegi versenyrendszerben ranglista versenyeken való részvételre, bajnoki cím megszerzésére jogosult önként „lejjebb sorolódna" a szabadidős versenyző kategóriába, még akkor sem, ha ez megkönnyíti az adminisztrációs és anyagi terheit. Olyan alternatív versenyrendszer

kialakítása szükséges, ahol a flottabajnokságok és a ranglistához hasonló (pl.: YS Trophy éves díjazottak) kupasorozat díjazások értéke kellően elismert ahhoz, hogy vonzó opció legyen.

Mindeközben a bajnokság megrendezésére jogosult sportosztályok esetén olyan kiválasztási rendszert érdemes kialakítani, mely nem csupán az altivitást, vagy a nemzetközi trendet veszi figyelembe, hanem több tényezőt és ezeknek való együttes megfelelés esetén kerülhetnek azon szűk körbe, ahol valóban bajnoki cím szerezhető (versenyzők száma, hazai és nemzetközi versenyeken felmutatott aktivitás, nemzetközi-hazai szabályoknak való megfelelés, szigorú és betartott osztály szabályzat és szervezeti struktúra).

Egyúttal a bajnoki címek csökkenése és ezáltal a hivatalosan ranglista alapján számolt minősített versenyzők számának mérséklése jelentős hatással lesz a szavazati arányokra is, így valamelyest normalizálódhat már ezzel is a jelenlegi rendszer.

1.1.1.1 A munkacsoport javaslata

A munkacsoport hosszasan egyeztetett és ötletelt a versenyrendszer átalakításának szükségességéről és lehetőségeiről. Ez egy olyan komplex kérdés, melyben képtelenség rövid idő alatt, további szakemberek, munkacsoportok, bizottságok bevonása nélkül kidolgozott, bevezethető, széles körben elfogadható javaslatot adni.

A stratégia egyértelmű célként tűzi ki a bajnoki címek számának csökkentését és rangjuk emelését, mindemellett a tömegbázis növelését. Hogy a két célkitűzés, egymást ne lehetetlenítse el, egy jól előkészített, sok nézőpontból megvizsgált hosszú távú cselekvési terv kidolgozása szükséges. Véleményünk szerint az új rendszert csak fokozatosan lehet bevezetni és kiépíteni, amire a stratégia, mely 2028-ig szól lehetőséget is ad.

A munkacsoport irányvonalakat igyekszik mutatni, és javasolja, hogy az elnökség kiemelten kezelje ezt a témát. Állítson fel egy projektcsapatot, mely kidolgozza javaslatait a szabályrendszerek és struktúra átalakítására és ütemtervet rendel ezek mellé, melynek segítségével nagyságrendileg 5 év alatt jelentős változás érhető el versenyrendszerünkben.

Fontosnak tartjuk a fokozatosságot, de határozott lépéseket!

A versenyrendszer átalakításához a Náray Vilmos által összeállított koncepciót javasoljuk alapul venni, azt tovább dolgozni. Vili A-D ligákba sorolná a versenyzőket és ezzel együtt a hozzájuk köthető versenyeket/sportrendezvényeket is. Az általa készített javaslat kiterjed a szabályrendszerekre, tisztségviselőkre, versenyosztályok megoszlására is.

Az A liga esetében teljes kontrol és a lehető legmagasabb finanszírozási arány elérése lehet a siker kulcsa. A B liga esetében az MVSZ feladata véleményünk szerint a nemzetközi trendek honosítása, képzések szervezése, és valóban egy önfinanszírozó csoport létrehozása, míg a C liga esetében az MVSZ-szabadidős versenyzők közötti kapcsolat megteremtése (mindenképp éves licensszel-nem elegendő az NSR regisztráció, hatalmas veszteség lenne, nem csak anyagi szinten, hanem a sportolói kör hosszútávú fenntarthatósága szempontjából is.), oktatás és a versenyrendszerbe átvezető út kiépítése a feladat.

Fontos, hogy a jelenlegi szabadidős sportolókkal kapcsolatot teremtsünk és a később átalakuló versenyzők közül kieső személyeket megtartsuk. Nyilvánvalóan a szolgáltatók minősítésével, oktatásokkal, rendezvények szervezésével (túrák, vásárok, oktatások, nyílt napok), kedvezmények biztosításával olyan tömegbázis növelhető, mely képes folyamatosan

fenntartani és utánpótolni a versenysportolói bázist. Megfelelő szolgáltatásokkal erős kötődés is kialakulhat az MVSZ felé.

A munkacsoport szerint az anyagban A-B ligás versenyzők a mostani versenyengedéllyel megegyező sportolók lehetnek, míg a C-D ligába tartozók azon szabadidős sportolók, akiknek egy másfajta éves engedély rendszert érdemes kidolgozni, hogy ezzel az MVSZ-hez közelítsük őket. Azon versenyzőket is érdemes versenyengedélyes sportolóként nyilvántartani, akik nem szerezhetnek majd bajnoki címet, hiszen egyrészről van átjárás a hajóosztályok között, másrészről szükséges egy köztes bázis, mely átjárást biztosít a szabadidős és versenysportolók között.

A szabadidős sportolók számára olyan éves „B" versenyengedély rendszer kialakítása javasolt, mely vonzó a jelenleg nem VE-s versenyzők számára is. A vitorlás szolgáltatóktól kedvezményeket gyűjthetünk számukra, kedvezményeket biztosíthatunk pl.: a VMSz szolgáltatásokban, szabadidős versenynaptárat és versenyzési lehetőséget biztosíthatunk számukra.

Olimpiai osztályok és ezek felkészítő osztályai alkotják a versenysportot. Ezek mellet még ott van a profi versenyvitorlázás, de itt a szövetség támogatása nem feltétlen szükséges, a profi sportnak fenn kell tudnia magát tartani külső segítség nélkül. Ide tartozik a Americas Cup, a Sail GP, a különböző nagyhajós osztályok, óceáni versenyvitorlázás, Match Race stb.

Szövetség által teljes mértékben támogatandó és irányítandó az olimpiai osztályok. Ezek felkészítő osztályai részben támogatandók, de teljes mértékig irányítandóak. Az ezek alatt vagy mellett lévő osztályok vagy, irányok, megfigyelendőek és esetleg iránymutatási segítséget kaphatnak.

Az A0, A1, A2 ligában a bajnoki címet is szerezhető versenyek és versenyzők szerepelhetnek.

A B ligában a bajnoki címet nem szerzők tömörülhetnek, de pl. flottabajnokságot rendezhetnének. A versenyrendelkezések szabályai számukra könnyebb feltételeket biztosíthatnak a versenyekre való nevezéshez, pl.: több napos versenyen engedélyezett a legénységcsere, akár a legénység számának csökkentése vagy növelése. Számukra mivel a versenyrendezési követelmények is csökkenthetők, így a nevezési díjak mérsékelhetők. Ezen csoport számára veszteség a bajnoki cím elvétele, így mindenképpen engedmények és kedvezmények biztosítása szükséges számukra. (hajó nevezése, nem a személyeké, hajókra szóló „ranglista" rendszer)

A C és D ligában sportolók olyan szabadidős versenyzők lehetnének, akik a C liga esetében éves szinte rendszeresen, míg a D liga esetében kisebb aktivitással, de versenyeznek. Neki a VE kiváltása nem kötelező, esetleg valamilyen fajta B versenyengedély (vitorlázz Itthon kártyaprogram). Nekik klub és regionális versenyek szervezhetők, melyek hazánkban egyelőre nem elterjedtek. Ezek népszerűsítése szükséges, számukra is felületet kell biztosítani az MVSZ felületein, ha nem is ugyan azokon, ahol a verseny és élsportról kommunikálunk, illetve évente megrendezhető nekik pl.: a klubregatták bajnokainak bajnoksága.

Az MVSZ-nek a Sporttörvényben foglalt versenyrendszeren kívüli versenyek rendelkezéseit is érdemes lenne megalkotnia azért, hogy a korábban az MVSZ versenyrendszerében hajózó

nagyhajósok tömegesen ne függetlenedjenek az MVSZ-től, és ne növeljék a nagyhajósok azon táborát, akiket az MVSZ eddig sem tudott megszólítani.

Az egyértelműen látszik, hogy a magyar versenyrendszerben nem megoldás, ha csak a WS és EUROSAF osztályokat tekintjük bajnoki címet megszerezhető versenyosztályoknak. Ennél komplexebb, a hazai viszonyokat figyelembe vevő kritériumokat kell kialakítani. Javasoljuk az aktív mezőny nagyságát figyelembe venni. A kritériumokat évről évre szigorítva néhány év alatt eljutni arra a szintre, hogy a bajnoki címek száma jelentősen csökkenjen, és ezzel egyidejűleg megítélésük, értékük nőjön.

1.1.2 Ranglistarendszer átalakítása

- Szükség esetén sporttörvény módosítási javaslat
  - A sporttörvény szerint nem hajókra, hanem személyekre számolandó
- Komolyabb kritériumok: csak pályaverseny, csak több napos verseny,
- Szigorú személyi és tárgyi feltételek a rendezésben
- Versenyek és szervezők, tisztségviselők értékelése és minősítése
  - versenytámogatási rendszerek átalakítása

Verseny rendezőre, adminisztrációra és a pálya rakóra minden esetben szükség van. A létszámot a verseny formája a résztvevők száma és a verseny versenyrendszerben elfoglalt helye kell meghatározza.

Versenybírók. Szükség van rájuk, hogy a vitás esetekben ők döntsék el, melyik fél vétett a szabályok szerint. A legtöbb magyar verseny esetében elég lenne egy online versenybíró bizottságot alkalmazni. Innen el lehet jutni, fokozatokon keresztül a több motorossal végzett helyszíni bíráskodáshoz. (parton tárgyalás, vízen megfigyelőként, vízen részben döntéshozóként, vízen döntéshozóként)

1.1.2.1 A munkacsoport javaslata

A versenyek és ezáltal a tisztségviselők rangsorolására már létezik egy alaposan kidolgozott - de bizonyára tökéletesíthető – elképzelés, mely az MVSZ titkársága és a bizottságok közötti együttműködés hiányából fakadóan nem tudott megvalósulni. Javasoljuk ennek áttekintését, bevezetésének megfontolását.

Mindamellett, hogy a rangsorolás jó alapot nyújtana a versenyek, versenyszervezők és adott esetben tisztségviselők támogatási rendszerének eredményességi alapon történő átalakításához, ez egyfajta minőségbiztosításként szolgálna a versenyzők felé is.